

STRESZCZENIE

Stephenie Meyer jest autorką popularnych powieści dla młodzieży, z których najważniejsze to *Zmierzch* (2005), *Księżyc w nowiu* (2006), *Zaćmienie* (2007), i *Świt* (2008), które razem tworzą serię *Zmierzch*. Rozprawa porównuje strukturę narracyjną i obrazowanie w powieściach Meyer i w baśniach. Ze względu na liczne i znaczące podobieństwa, powieści Meyer można określić jako współczesne baśnie. Utwory te zawierają dużą liczbę znanych, często używanych obrazów, fabuł, oraz postaci, które zostaną zidentyfikowane i omówione w rozprawie.

Jednym z kluczowych pojęć używanych w niniejszych rozważaniach, zdefiniowanym w pierwszym rozdziale, jest baśń literacka i jej relacja to baśni folklorystycznej. W powieściach z serii *Zmierzch* Stephenie Meyer łączy materiał baśniowy z postacią wampira i obrazowaniem związanym z tematyką powieści o wampirach, którą omówiono w rozdziale drugim. Połączenie dokonane przez Meyer jest ważnym zagadnieniem badawczym niniejszej rozprawy i prowadzi do ciekawych rezultatów. Rozprawa zawiera krótkie omówienie historyczne postaci wampira w literaturze, oraz omówienie tematów, funkcji, oraz czytelnictwa prozy o wampirach od czasów starożytnych po późny wiek dwudziesty.

Pod względem teoretycznym, badania opierają się na *Morfologii bajki* Władimira Proppa, jednej z podstawowych pozycji strukturalizmu literackiego. Książka ta może się wydawać dziś przestarzała, lecz nadaje się do zastosowania w niniejszej rozprawie z powodów omówionych w rozdziale pierwszym. Studium Proppa wykorzystywano niedawno w różnych dyscyplinach ze względu na jego możliwości zastosowania w krytyce szerokiego zakresu współczesnych narracji popularnych, w tym produktów medialnych, gier komputerowych, oraz dyskursu politycznego. Inne podejście teoretyczne wykorzystane w rozprawie to antropologia, gdyż badania często wykorzystują indeks typów baśni Aarne-Thompsona-Uthera, oraz opracowany przez Stitha Thompsona indeks motywów literatury folklorystycznej. Praca identyfikuje typy baśni i motywy używane przez Meyer, oraz skupia się na dokonanej przez autorkę selekcji i modyfikacji.

Analiza narratologiczna prowadzi do szeregu wniosków na temat użycia materiału folklorystycznego przez Meyer, oraz na temat ogólnej struktury narracyjnej serii powieści. Wnioski zostaną podzielone na cztery sekcje tematyczne: selekcja motywów folklorystycznych, struktura fabuły, odwrócenia i redystrybucje funkcji, oraz kontekst kulturowy i literacki. Od początku, na wstępnym etapie analizy, nasuwa się wniosek że liczba motywów

baśniowych jest w każdej z powieści względnie duża, większa niż w typowej baśni, co jest oczywistą konsekwencją rozmiarów powieści. Aby pomieścić tak dużą liczbę motywów, Meyer musiała zmodyfikować strukturę fabularną pochodzącą z baśni. Inny wstępny wniosek był taki, że Meyer dokonała szeregu odwróceń i redystrybucji funkcji (takich jak przeciwnik lub pomocnik) przypisanych typowym postaciom w baśniach. W zakończeniu rozprawy podjęta zostanie próba interpretacji zmian dokonanych przez Meyer w kontekście prozy współczesnej.